

компетентності академічного підприємництва та інноваційного мислення у студентів-менеджерів.

Отже, інтеграція українських практик менеджменту інновацій у європейський освітній простір потребує системного підходу – поєднання стратегічного планування, розвитку організаційної культури інновацій і міжнародної кооперації. Європейські ініціативи та проєкти створюють умови для обміну досвідом, підвищення якості управління і формування нової моделі університету – відкритого, гнучкого й орієнтованого на інновації.

Література:

1. European Commission. (2023). European Universities Initiative: Transforming higher education in Europe. Brussels: EC Publications.

2. European University Association (EUA). (2023). Innovation and the University of the Future: EUA Innovation Report. Brussels: EUA.

3. Erasmus+ National Office in Ukraine (NEO). (2024). Annual Report 2023–2024. Київ.

4. Міністерство освіти і науки України. (2021). Стратегія розвитку вищої освіти України на 2021–2031 роки. Київ.

5. VoxUkraine. (2023). Реформи вищої освіти: євроінтеграційний вимір. <https://voxukraine.org>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-546-7-14>

ОСВІТА І НАУКА ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ РЕСУРС ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Гулевський М. О.

кандидат технічних наук,

викладач,

Приватний заклад «Інститут «Харківська школа архітектури»

м. Харків, Україна

Крупа Є. С.

кандидат технічних наук,

доцент,

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут»

м. Харків, Україна

Повномасштабне військове вторгнення поставило перед Україною безпрецедентні виклики, які торкнулися всіх сфер суспільного життя. В цих умовах відбувається докорінна переоцінка ролі освіти та науки, які

з інструментів мирного розвитку трансформувалися в ключові елементи національної стійкості та оборони.

Метою даної роботи є аналіз подвійної функції освітньо-наукової сфери у воєнний час: як безпосереднього чинника зміцнення обороноздатності та як фундаменту для майбутньої відбудови держави.

Основними положеннями дослідження є:

1. Формування інноваційного фронту для потреб оборони. Війна суттєво прискорила інтеграцію наукових розробок у військово-промисловий комплекс. Українські вчені та інженери активно працюють над створенням та модернізацією безпілотних авіаційних комплексів, систем радіоелектронної боротьби (РЕБ), засобів захищеного зв'язку та кібербезпеки. Наукові установи, що раніше займалися цивільними дослідженнями, переорієнтували свою діяльність на розробку матеріалів для бронезахисту, тактичної медицини та психологічної реабілітації військовослужбовців. Таким чином, наука перестала бути абстрактною галуззю і стала безпосереднім інструментом на полі бою, щодня рятуючи життя та наближаючи перемогу [1, с. 76].

2. Збереження та розвиток людського капіталу як запорука майбутнього. В умовах війни освіта виконує не лише свою пряму функцію – надання знань, – але й стає інструментом збереження нації. Організація безперервного освітнього процесу, навіть у дистанційному чи змішаному форматі, дозволяє запобігти появі «втраченого покоління», надає молоді психологічну опору, відчуття стабільності та перспективи [2, с. 48]. Більше того, відбувається адаптація освітніх програм до вимог часу: посилюється підготовка фахівців у сферах ІТ, інженерії, кібербезпеки, а також спеціалістів, які будуть затребувані у процесі повоєнної відбудови – архітекторів, енергетиків, психологів та фахівців з державного управління.

3. Освіта як інструмент протидії інформаційній агресії. Ворог веде війну не лише на полі бою, але і в інформаційному просторі. Критичне мислення, медіаграмотність та глибоке розуміння історії, які формує якісна освіта, є найефективнішою зброєю проти ворожої пропаганди та дезінформації. Школи та університети стали осередками виховання національної свідомості та стійкості, формуючи покоління громадян, здатних аналізувати інформацію та робити усвідомлений вибір на користь власної держави [3, с. 155].

Висновки. В умовах воєнного стану роль освіти та науки виходить далеко за межі традиційних уявлень. Вони стають невід'ємною частиною національної безпеки та стратегічним ресурсом, що працює як на негайні оборонні потреби, так і на довгострокову перспективу відновлення та модернізації України.

Інвестиції в наукові розробки та підтримка освітнього процесу сьогодні є прямими інвестиціями у перемогу та успішне європейське майбутнє нашої держави.

Подальші дослідження мають бути спрямовані на розробку комплексних державних програм стимулювання наукових досліджень оборонного спрямування та інтеграції українського освітнього простору до європейського.

Література:

1. Kotun, K., Banit, O., & Radomskyi, I. (2023). Educational challenges and innovations in higher pedagogical education in Ukraine: from the destructive consequences of war to effective blended learning. *UNESCO Chair Journal Lifelong Professional Education in the XXI Century*, 2(8), 71-84. [https://doi.org/10.35387/ucj.2\(8\).2023.71-84](https://doi.org/10.35387/ucj.2(8).2023.71-84).
2. Budanov, V., & Rodionov, V. (2023). Trends and problems of higher education in Ukraine in contemporary conditions. *Human Geography Journal*, 35, 37–51. <https://doi.org/10.26565/2076-1333-2023-35-04>.
3. Bondarenko, H. (2022). Ukrainian Education in Wartime: Challenges and Problems. *The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series History*, (62), 142-159. <https://doi.org/10.26565/2220-7929-2022-62-06>.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-546-7-15>

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ЕТИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Данкович Н. І.

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Національна академія Служби безпеки України
м. Київ, Україна*

Повномасштабна військова агресія Російської Федерації проти України створила не лише військово-політичний, а й глибокий цивілізаційний виклик для українського суспільства, зокрема в освітньо-науковій сфері. У цих умовах академічна доброчесність (АД) і етика наукових досліджень (ЕНД) набувають нового стратегічного змісту – від засобу внутрішнього контролю якості до складової інформаційної безпеки та національної стійкості [1].

Російсько-українська війна супроводжується потужними дезінформаційними потоками, що впливають на академічне середовище. Тому дотримання принципів доброчесності – це не лише вимога закону, а й форма етичного спротиву пропаганді. Як зазначає Хамітов [2], академічна доброчесність у воєнний час перетворюється на «етичну волю», що визначає моральні межі наукової діяльності.

Важливою віхою став документ Комітету з питань етики НАЗЯВО (2023), який рекомендує припинити або обмежити використання джерел